

LA SENYERA FEDERAL

Porta-veu de la Joventut Republicana Federal

Any II

REDACCIO: Agust, 14, baixos
ADMINISTRACIO: Plassa Olózaga, 10, ent.
No responem dels articles firmats.

Tarragona 10 Maig de 1908

Preus de subscripció

Catalunya y Nacions ibèriques, trimestre, 1'50 pts.
Estranger..... 2'00

Nom. 32

LA EDUCACIÓ LAICA

Escola de 1.ª Ensenyansa

Robledo, 4 baixos

Ensenyansa científica y racional. Clases especials de repàs, reforma de lletra y preparació pera la 2.ª ensenyansa.

S'admeten recomenats y externs

Del Mestre

La Autonomia

IV

Hubo pequeñas naciones, y éstas por motivos análogos se unieron con el tiempo y crearon ó consintieron otro poder que fuese también regular y órgano de los intereses comunes. De ese nuevo poder, ¿quién había de fijar tampoco la extensión y las condiciones sino las mismas provincias que lo aceptaban ó le daban origen? Importa poco que no siempre se hayan formado así las grandes naciones; en los procedimientos de la libertad y no en los de la fuerza se ha de buscar las leyes para la organización y el desarrollo de los pueblos. Acá, en España, hemos visto ya que no fué simultánea ni libre la agregación de las diversas provincias que ocuparon como naciones la Península. A pesar de esto, lo hemos visto también, ellas fueron las que en realidad determinaron y limitaron el poder central, poniéndole por valla sus propios fueros. No digamos de las naciones constituidas por la simultánea y libre agregación de otros pueblos: éstas son las que han determinado siempre el límite entre el poder nacional y el suyo. ¿Quién debe, por lo tanto, deslindar los intereses provinciales de los locales? Los pueblos. ¿Quién los provinciales de los nacionales? Las provincias. Las naciones deslindarán á su vez los nacionales de los internacionales el día en que, asociadas, creen un poder ya continental, ya europeo, destinado á gobernar este último orden de intereses.

Conviniémos, se dice, en que esto es lo racional y lógico en el momento de unirse pueblos, provincias ó naciones; en naciones ya formadas, como la nuestra, creemos vicioso el sistema. La nación, después de constituida, es el órgano superior del derecho: á ella y sólo á ella toca describir la órbita en que hayan de moverse lo mismo el pueblo que la provincia. Lo contrario sería la confusión, el caos. He oído más de una vez esta objeción né boca de hombres que se precian de federales y demócratas, y no la oigo que no me asombre. La he reputado (1); pero ampliaré mis ideas. Dejo aparte la consideración de que tan Estado es el organismo de las ciudades como el de las naciones. Si las provincias es lógico y racional que cuando se

unan determinen los límites del poder de la nación, ó lo que es lo mismo, los intereses nacionales, lógico y racional debe ser que los modifiquen según lo vayan exigiendo las necesidades de los tiempos. Como la nación pudiese luego alterarlos á su antojo, ¿de qué le serviría haberlos determinado? El derecho de las provincias á fijarlos es, por consecuencia, perpetuo; tanto más cuando no por unirse abdican su particular autonomía. ¿Cabe aquí la prescripción? No la hay para el forzador en las cosas ganadas por la fuerza: la violencia es vicio que el tiempo no cura.

F. PÍ Y MARGALL.

Federalisme

y Societarisme

Conferencia íntegra donada en el Centre Federal pel nostre estimat col·laborador y correligionari En J. Jové, la nit del 3 del mes corrent.

Ciudadáns:

En primer lloc haig de donar corament les gracies al ciudatá J. Brú Ferrer, president d'aquest acte, per les inmerescudes paraules d'elogi que m'acaba de dedicar. No vinc a dirvos res de nou. Sols vull recordarvos lo que tots ja sabéu, per fer mes gran, si possible m'es, el vostre amor envers les idees que defensém.

Es compatible el federalisme ab el societarisme? El partit federal té alguna relació ab la federació obrera?

Aquestes dugues preguntes son les que procuraré analizar tan bé com pugui, posant de relleu, al mateix temps les ventatjes comparades ab els temps actuals, que pot treurer l'obrer del federalisme.

Analisémos primer el societarisme.

El societarisme es purament obrer.

Obligats a buscar medis lligítims pera poder emanciparse del jou capitalista, varen crear les societats de resistencia, ab el sol intent de millorar el seu estat precari; y portant per finalitat dites societats l'aument de sou y disminució de hores de treball.

Els invents moderns o sigui l'empleu de la maquinaria en tots els rams de la industria ha refermat més y més aquesta necessitat, ja que les mans qu'estalvien les maquines s'han de veurer compensades per menos hores de treball.

L'organización d'aquestes societats no ens es desconeguda, pero no estará de més que l'expliqui per l'objecte que'm proposo de compararlo ab el federalisme.

En moltes poblacions petites y en totes les principals hi ha un centre obrer, en el qual hi poden pertanyer entitats de tota classe d'arts y oficis, formant cada diferent ram una secció, autónoma en tot lo que's refereix ab els seus interessos particulars. Cada secció noména

quatre delegats; dos pera formar una junta administrativa del conjunt y els altres dos pera formar un comité que's cuidi dels interessos de la generalitat.

Contigades ab els pobles y ciutats de tota la regió, les seccions d'un mateix ram, formen una federació que's regeix pels acords que prenen totes les seccions congredades en alguna de les localitats afederades. Quins acords afecten no més a totes juntes, no tenint cap forza pera solucionar els conflictes que hi puga haver en cap localitat determinada.

Y no solzament pot ser regional aquesta federació, sino que's pot estendre nacional e internacionalment; capiguenthi, dintre d'ella, les més variades rasses y caràcters, tendencies polítiques y religioses; siguent aquesta ampla tolerancia la que li dona vida, ja que aixó fa, que totes les iniciatives per més variades y progressives que siguin se poden portar a térme—s'entén, en plena organización al menys nacional—, y ab la major rapidesa.

El societarisme ja quasi s'ha extés per tota l'Iberia; si bé, encara no está prou arraigat en la conciencia obrera; essent-ne causa, per una part, la falta d'instrucción que sofreix en grau máxim y per l'altra l'abus de la seva ignorancia per l'egoisme de molts capitalistes.

De la completa emancipació del obrer naixeria la llum de la ciencia y del progrés, deixant com a cosa morta y perjudicial tot lo que procurés ferlo viure abstractament.

Tal vegada veient aixó el clero, ha organísat, (al menys per tots els ambits d'Espanya), un sens fi de patronats obrers y centres de socialisme católic.

La major part dels obrers que's integren ho son, per necessitat els uns y altres per ignorancia; ja que per atraurels crean germandats económiques dient que respecten el seu modo de pensar sigui el que sigui, ab l'adició de que quan els convingui poden reformar el reglament porque's regeixen, no portant altre finalitat que quan les seves necessitats no'ls deixin moure, felshi fer feina católica.

Més la seva obra va decaient; el treball no pot veure ningú parat, sense donar cap profit, y si ara poden atraure cap a ells an aquests obrers, inconscients la major part, algún día despertarán y'ls que s'haurán saciat d'oci, morirán d'indigestió.

L'obrer s'instrueix més, de día en día, y no veu cap mes port de salvació que'l societarisme; qui preténgui fer creure altra cosa o be desconeix el seu esprit o'l guia algún interés particular.

Per medi del societarisme pot conseguir la mancomunitat.

La mancomunitat, nó es un problema per plantejar; se practica ja, per medi de les cooperatives obreres.

El petit capital dipositat per la mancomunitat, més o menys gran d'obrer, treballa; y encar que no mes sigui consumint els mateixos treballadors el genre que compren, el capital va augmentant, poguent, ab el temps, arribar a alcansar una xifra, que pot assegurar un

benestar suficient pera cobrir les moltes necessitats de la seva vida.

Peró quan en aquests obrers els hi facilitin medis d'instrucción, o mes ben dit, hi hagi qui vetlli porque s'instrueixin, no es limitarán tan sols ab les cooperatives de queviures, sino que aixamplarán el seu medi d'acció, constituint comunitats pera emprendre tota classe de obres y exercir l'explotació de tots els rams de l'industria moderna, veientse d'aquesta manera recompensada la suor del seu front pels beneficis que'ls hi produirà el seu treball.

Parlémos ara, del federalisme.

Del federalisme democrátic, qu'es el que defensém; porque'l federalisme també pot ser burocrátic.

Es burocrátic quan el govern format en sa majoria d'aristocratics s'imposa al poble.

El democrátic ja ho sabém, es la voluntat del poble la que predomina; es el poble el que governa'ls seus interessos y no es el govern, el que arregla els del poble, essent la majoria del poble la part obrera; més aixó no vol dir que'l federalisme sigui un partit obrer.

Dintre'l federalisme hi caben les més variades classes socials.

El federalisme es aprés de la Naturalesa y com a tal té de respectar les més variades fases dels sers que la poblen.

El qui hagi cregut que'l federalisme pugui resoldre la qüestió obrera, s'ha enganyat. El qui hi hagi vist bastants punts de comunicació ab el societarisme, baix al meu concepte, ha vist bé.

En primer lloc, s'organisa, es pot ben dir, de la mateixa manera.

Els municipis conserven la seva autonomia dintre la localitat; les regions governen els interessos del conjunt de pobles que les formen; cada localitat, noména variis diputats y senadors (segons el cens de ciudadáns que la formen), que'ls representen al Congrés y al Senat respectivament, pera solucionar les qüestions, que interessin a totes les regions o nacions petites, que aixis lligades, prenen el nom de federació interiorment, presentantse com una sola nació gran, en l'exterior; poguentse estendre aquesta lliga a les demés nacions.

Comparades, doncs, les dugues organisations semblen creades pera la mateixa finalitat, diferenciantse no més en el fons; l'una está creada pera emancipar als pobles, l'altra pera emancipar la classe obrera.

Que'l federalisme democrátic apoia al societarisme no hi ha cap dubte; que'l considera eficaz pera'l progrés humá, ho demostra l'alt punt en que'l col·loca en la qüestió social.

El federalisme es la porta qu'obra pas a totes les iniciatives progressives, encarrilantes per bon camí al objecte de que puguin ser un fet a la major brevetat possible.

Deixant vells rutinaries, que no mes serveixen pera enfosquir els cervells, romp ab totes aquelles tendencies que no mes creuen ab abstraccions porque creu que no han de donar cap pro-

(1) Las Nacionalidades, lib: I cap. XIII.

ducte a la nació; no mes refia dels que ab l'esfors del seu treball saben conquistar les riqueses de la terra, y dels que dediquen el seu esforç a instruir al poble desheretat, perque en tots els seus actes obri en coneixement de causa y no visqui enganyat.

No's compren d'altra manera el govern del poble per el poble.

Un poble que no estés instruit, mal podria governarse a si mateix, puig al no tindre conciencia dels seus actes está exposat a mils errors que podrien resultarli perjudicials per ell.

Una de les moltes proves que tanca l'extens programa federal, dictat pel gran cervell del nostre Mestre Pi y Margall, de que s'interessa per la part obrera es el paragraf en que diu: «Perseguida sens pietat la vagamondia», es a dir, perseguir els que van pel mon vagant com plantes silvestres que naixen y moren sense espargir la seva aroma.

Doncs aquests homes, la part mes baixa de la societat (si hi cab), no han quedat oblidats; perque produeixin s'ha pensat ab institucions benéfiques, subvencionades per l'Estat gran, ademés de les que poden adoptar els Estats petits, per recullirlos y instruirlos, guardanlos hi tota classe de consideracions, puig no tenen els la culpa del desnaturalisament en que viuen, sino la societat que'ls ha vist naixer y fer d'ells homes que puguin freqüentarse ab els seus consemblants y's puguin guanyar la vida ajudant al millorament de la terra ont viuen.

El federalisme, consagració de totes les varietats dintre la unitat, no mira solzament per la classe treballadora.

Dintre'l federalisme hi caben capitalistes y obrers (y no mes parlo d'aquestes dugues classes perque son les que més interessan a la meua disertació). Tant de dret tenen d'associarse els capitalistes pera defensar llurs interessos, com l'obrer per no deixarse atropellar.

Son dugues classes paraleles que per més que passin anys convivint juntes mai arribaran a trobarse.

Si dintre'l régimen actual, se suggereix algun conflicte, com mes propens a succeir ja qu'es mes restringida la llibertat, la pitjor part generalment toca al obrer.

Si anem a mirar la causa que produeix aquest efecte, potser no la trobarem gaire lluny.

Si tots els homes que'ns governen complissin estrictament ab el seu deber, no'ns queixaríem de molts abusos que comet l'Estat unificat y tal volta admiraríem la seva justícia.

Per desgracia aixó no hi es; la societat actual está composta d'homes que no regoneixen altre dret que la vil copdicia, ni mes justícia que la que li marquen ses encontrades passións y favoritismes.

El capital, doncs, s'atreu mes aviat la benevolensa dels governants, mes ben dit, la major part de les vegades els governants son els capitalistes y haurien de ser homes perfectes per sacrificar llurs interessos pel bé general.

Se'm podria objectar que'n te la culpa el poble, qu'es el que'ls ellegeix perque l'administrin.

Que acás, es avui, aquí a Espanya, el poble el que'ls nomena? No son quatre homes qu'enraonen en nom d'ell y fan y desfán al seu antoix mirantsho el poble ab la boca oberta girantse cap allí ont li manen?

Més aixó passa a Espanya; pero dintre Espanya hi ha una Catalunya espanyola que te fills que se saben sacrificar pels seus germans y'ls cervells pensen y'ls pobles desperten un dia o altre y al aixecarse irats contra aquells que'ls volien narcotisar, son gest es heróic; ar-

mada sa ma ab el fuet nivellador assota tot lo que'l priva de viure y en aquest moment de renaixensa, els homes son purs, treballen pel be comú sense enganyarse els uns ab els altres, y ai de aquell que traeix l'obra santa de la llibertat d'un poble! El mateix fuet l'escombrará lluny del mon que no sen parli mai més d'ell ni de tal seva nissaga!

(Acabará).

Diego Ruiz

A mi lo que m'atrau den Diego Ruiz es el sentit de viure que anima la seva paraula, el seu menyspreu pels motllos refredats y la trencadica que'n fa: el seu voler tornar a sentir totes les veritats de viu en viu, intuirles per amor. El jove que aporta tot aixó a una fermentació social com la de la nostra Catalunya nova, ha d'esserhi acullit ab els braços oberts; perque realment nosaltres hem de referho tot y ens cal l'empenta destructora-creadora d'un jove com aquest. Ha d'esser saludat ab aquelles paraules de Nietzsche: «Aimo als grans menyspreuadors perque ells son els grans veneradors; y sagetes de l'anhel en vers lo mes enllá».

J. MARAGALL.

Maldició!

(Quénto)

Dedicat als pares de mon distingit amic M. J. qu'es víctima d'un cas semblant.

En un poblet de la provincia de Lleida, vivia un marit y muller, de idees avansades, tenien un fill únic, d'uns vinticinc anys, aquest tenia relacions ab una xamosa noia que exercia l'ofici de modista y era molt estimada per tot el poble; els dos se volien ab tot el cor, semblaven una parella de coloms que'ls dos prenen sa volada al mateix temps per no separarse jamai; l'un vivia per donar vida a l'altre.

El diumenge quan sortien de casa per anar a passejar eren l'enveja de les demás noies, perque els veien juntets y sempre ab la dolxa rialleta als llavis, rialleta que'ls naixia de la molta estimació que'ns tenien. Aixis varen passar tres o quatre anys y cada dia sa estimació era molt més forta y's volien ab més dalit.

Una d'aquelles noies que'ls tenia enveja, se va proposar a robar l'amor a la modisteta, procurant ferse amiga ab els pares del nuvi, dientlos hi que la modisteta era filla de tristos jornalers y que si's casava ab el seu fill no disfrutaria de res més que miseria y si's casava ab ella ja cambiaria sa posició, puig ella tenia vuit cents duros de dot.

Els pares l'escoltaven atentament, y cegats per la sed de diners y sense pensar que anaven a fer son fill desgraciat y que aquells diners se convertirien en un fort veneno per ell, li contestaren que li exigirien abandonar a la modisteta y's casaria ab ella.

Al arribar son fill del treball, ab la dolxa rialleta que sempre li sortia dels llavis, son pare el cridá fentlo entrar a la sala aont s'hi destacava un hermós bust del gran Mestre Pi y Margall. Al entrar se llevá la gorra com tenia per costum per el molt respecte que li causava aquell bust; un cop dins, son pare li digué: Hem de parlar d'un assumpto bastant serio y beneficiós pera tú.

—Un assumpto serio y beneficiós per mi?... Parleu.

—Avui ha vingut la Filomena dient que estava enamorada de tú, oferinte sa ma

y vuit cents duros que te de dot, per lo tant no sigas tonto, aprofita aqueixa ocasió; oblida a la modisteta, no veus que no't pot donar res; en cambi si't cases ab la Filomena, el dia de la boda l'entregarán aquell manadet de duros que son envejats per molts joves.

Al sentir aquelles paraules pronunciades per son pare, li causaren una fonda ferida al cor, y dirigint sa mirada al bust del gran Mestre com si li demanés apoi, li contestá resoltament y ab entusiasme:

Que la modisteta no'm pot donar res, dieu? Me dona molt més que la Filomena. Me dona son cor honrat, compassiu y plé d'estimació que val més que totes les fortunes que'm puguin donar. ¡Oblidárla! No, no ho cregueu; jamai l'oblidare.

—Jo t'ho mano y com a fill meu qu'ets, tens de obeirme!

—Es a dir que vos us heu proposat robarme l'amor, la pau y la tranquil·litat que reina al cor meu? Es a dir que vos aneu predicant pels de fora casa la democracia y la llibertat, y pels de casa la tirania y la esclavitut? Que no ho veieu qui teniu demunt de la calaxeira?—Referintse a Pi y Margall.—Que no ho sabeu que aqueix gran home predicava la llibertat tan pels de casa com pels de fora? Ah! Si ell pogués veurer que un deixeble seu privés la llibertat a son fill y l'encaminés a esser esclau com vos me feu a mí, us pendria el seu bust y us talaria la boca per que no poguessiu dir mai més qu'ell era el vostre mestre.

El pare creientse ofés, li digué en tó amensador: Prou, ja n'hi ha prou; o et cases ab la Filomena o a mí no'm regoneixis més com a pare, feste'l pensament que per tu soc mort.

Al veure son pare tant resolt, aveixá el cap y esclatá ab un amarg plor, y destrossant son cor acceptá la ma de la Filomena, abandonant aquell hermós ángel que vivia per ell.

Desde aquell dia, l'hermosa rialleta de aquells enamorats se convertí en llantos y plors. Al cap d'un més celebrá sa boda ab la Filomena.

Ja eren casats; en aquella casa no hi havia mai un rato de tranquil·litat, puig tot eren crits y plors. En poc temps, sense serne sabedor ell, se va malgastar els vuit cents duros que sos pares li havien donat y per fi va resultar que entregava sa honra a un altre home.

Aleshores ell, ab el cor ple de ira y de vengansa, se va separar per sempre de sa falsa y traidora muller, maleint una vegada més a sos pares qu'eren els causants de sa deshonra.

JOAQUÍM PIJOÁN.

Tarragona, Maig de 1908.

En Robert Castrovido

Ara li ha tocat an en Castrovido el distingit correligionari director d'*El País* de Madrid, el ser condemnat per la Llei de Jurisdiccions, pel motiu d'haver reproduit un article d'un altre periódic.

En Moret, qui fou l'*ánima* de la resurrecció del poble catalá per ésser ell l'autor d'aquella Llei qu'amordassa a la premsa y ens lliga a tots els cataláns principalment, el *lliberal* Moret, deurá estar satisfet de la seva obra, al veure que, a mes de aplicarse l'esmentada Llei pera la gent honrada de la nostra Catalunya, s'ha extés també pera la gent honrada d'allende el Ebro. Será aixis com les altres terres hispániques despertarán del seu somni? Será aquest el camí per el quin, ab la senyera desplegada y ab el lema «fora cacics», arri-

barán les nostres germanes al lloc ont ha arribat la gloriosa terra catalana?

En Robert Castrovido compleix ja la seva pena de dos anys en la presó de Madrid. Castrovido es dels polítics mes sincers y mes imparcials que hi ha avui dia a Espanya. El seu nom es pronunciat ab respecte fins pels seus enemics, lo que prova l'honradesa del vell federal. L'actitut del Marqués de Villaviciosa, fill del Marqués del Pidal, en la demanda en el Congrés de l'indult del Sr. Castrovido, es digne de tot elogi. El fill den Pidal, monárquic y catòlic de soca-arreol, y per tant enemic formidable den Castrovido, li ha regonegut en plena Cambra popular la seva honradesa y ha demanat an en Maura l'indult de la pena imposada. No ens diu res aixó, ciutadans? No traduïu el fet de aquell diputat monárquic com una protesta a la condemna den Castrovido y com una aprobació a la sinceritat del modest periodista republicá?

Som en un país en que l'ésser sincer, el dir lo que la conciencia'ns dicta, es un greu delict. No podem obrir la boca perque estém amordassats. No podem omplir quartilles sense que avans la ploma no s'hagi parat una y mil voltes, temerosa de que'ls rasgos que trassa no siguin, com son, lletres, sino gargots ab els qui algú creu tacarse. No podem, en fi, fer res ab complerta llibertat!

Manau, Monegal, Quintana, Castrovido y tants altres, fins en Pi y Margall, després de mort, han sigut condemnats y jutjats per la llur sinceritat, per la llur honradesa, tal volta. El poble us recordarà a tots y no oblidarà mai més als seus enemics.

LA SENYERA sent com a propia la condemna den Castrovido y confia en que prompte gaudirà de la llibertat.

Celebritats Mondials

Fenelón

Aixis com Cervantes va conquistarse renom universal ab sa famosa obra *El Quijote*, Francesc de Salignac de la Mothe Fenelón ha llegat a la posteritat un nom y una obra universalment coneguda, *El Tèlemac* verdader monument de literatura, traduït en tots els idiomes y justament celebrat per tots els crítics.

Nat en el cartell de Fenelón (Dordoña) el seu pare qu'era un noble molt instruit lo và educar finses l'edat dels 12 anys, enviantlo després a l'Universitat de Cahors ont el jove escolar dut de les seves aficions cursá teologia, ordenantse als 24 anys com a sacerdot y essent nomenat director de la comunitat les *Noves Catòliques* fundada pera les dones qu'abjuraven del protestanisme. Per espai de 15 anys desempenyá Fenelón el càrrec, y en les seves hores de vaga, s'entretenia escrivint, composant una obra notabilísima titulada: *Tractat de l'educació de les filles*.

Destinat per els seus meritis a la sede episcopal de Potiers quin lloc per certes intrigues cortisanes no pogué assolir, fou nomenat preceptor del jove duc de Borgonya net de Lluís XIV educantlo ab una forma molt particular, o siga, escrivint una colecció de *Fábules y Diálecs dels Morts* en les que el jove duc cultivá sa tendra inteligencia adquirint grans coneixements; prò entre totes ses obres descolla el celebrat poema épica *El Telcmaé* acompauyat de *Minerva* en busca de Ulisses vencedor de Troia, está exornat ab máximes y bells pensaments galana prova del talent del seu autor. Aquest llibre el feren servir els envejosos com arma pera combatre a Fenelón aleshores arquebisbe de Cambray y burxant les orelles del monarca aquest li retirá el seu apoi desterrantlo de Versalles.

En son retiro escrigué innumbrables

obres, morint el 7 de Janer del any 1715, circumdat son front pels llorers inmarce-nilles de la gloria a que es feu acreedor son talent immensament gran.

H.

Moviment federal

Comité Federal

Al objecte de donar compte de lo convingut en la Reunió extraordinaria del Comité Regional, que tingué lloc a Barcelona, lo diumenje prop passat y pera nombrar Delegats pera concórrer a la Assamblea Nacional que se celebrará a Madrid, el día 20 del corrent mes, se convoca al partit a Junta General extraordinaria de primera y única convocatoria pera demà a les tres y mitja de la tarde.

Tarragona 9 de Maig de 1908.— P. A. del C. L., El Secretari, Manuel Bonachi,

Nostre partit

El diumenje passat se reuní a Barcelona el Comité Regional Federalista de Catalunya, presidint el ciutadà Emili Folch, diputat provincial per el districte de Tarragona-Vendrell, y actuant de secretari el delegat per Sabadell el ciutadà Joan Torras Serra. Assistiren a la reunió els ciutadans Masdeu, Bó y Singla, Llacuna, Camilo Romeu, Redón y el delegat del Comité federal de Mataró, qual nom sentim no recordar.

Donat compte del estat actual del nostre partit, tant a Catalunya com al resto d'Espanya, y també de les diferents gestions portades a cap, per cert infructuoses, per arribar a l'unió de tots els federals de Catalunya, se donà lectura de la convocatoria per l'Assamblea federal que tindrà lloc el dia 20 d'aquest mes a Madrid. Haventse observat qu'aquesta convocatoria està de plé dintre les practiques democràtiques y federalistes, y que ha sigut redactada en la forma que reclamaven per la darrera Assamblea nacional els elements adictes al Consell Regional que presideix el Sr. Vallés y Ribot, lo qual motivà l'excissió que tots lamentem, s'acordà pendre part en dites eleccions de representants, esperant que el referit Consell Regional, se donará completament satisfet, ja que'n aquesta convocatoria s'ha esmenat l'erro en que s'incorregué en la passada. De ferse aixís, y no quedant, per lo tant, motiu de divisió entre'ls federals de Catalunya; el Comité Regional aconsellaria als elements que li son adictes la conveniencia de pendre part en les eleccions de delegats per la propra Assamblea dels federalistes catalans.

S'acordà la publicació del manifest que a continuació insertem, indicant el dia 13 del present mes per fer l'escrutini de les actes rebudes, a casa del Vis-president del Comité Regional, En Josep Llacuna.

El manifest publicat es el següent:

"Als Comitès Municipals Republicans

Federalistas de Catalunya

Correligionaris:

Convocada pel Consell Nacional Federalista, al qu'estém adherits, l'Assamblea Nacional del partit que's deu celebrar el dia 20 de Maig, en el Centre Federal de Madrid, cumplint la circular que'ns ha remès, os convidem a pendre part a la mateixa, el-legit per sufragi universal y directe als 8 representants de la Regió Catalana que'ns corresponen.

L'elecció que'n cada localitat deu presidir el Comité Municipal, se verificarà el diumenje 10 del corrent mes de Maig, ó en son efecte, qualsevol dia de la setmana subsegüent, a fi de que avans del mitjdia del 17 del mateix mes, estiguin les actes firmades pels Comitès, en poder del vis-president D. Josep Llacuna (Diputació, 339, 3º, Barcelona) a fi de que a la tarde aquest Comité Regional pugui fer l'escrutini dels vots obtinguts, y firmar l'acta de representació

a cad'un dels 8 el-legits, de conformitat ab la Base 3.ª de les instruccions del Consell Nacional.

Acceptada pel Consell Nacional l'indicació de Catalunya, de que la próxima Assamblea se fés en bones practiques democràtiques, per representació regional ó provincial y segons la consuetud dels temps en que D. Francisco Pi y Margall dirigia'l Partit; esperem dels nostres correligionaris que pendran part en la votació.

La bondat de les nostres idees, y l'alta missió que al Partit corresponent, ens obligan a complimentar en aquest deber, esperant que, si divissions entre nosaltres nasqueren per la convocatoria de l'Assamblea última, desapareixent aquest motiu, sense ambicions ni personalismes, tots serem uns pera defensar l'autonomia dels pobles ibèrics. sota l'ampla bandera de la República Federal.

Salut y República Democràtica Federal.

Barcelona 3 Maig de 1908.—El President, *Emili Folch*.—P. A. del C. R., el Secretari, *Joan Torras Serra*.

Una conferencia

En el Centre de la Joventut Federal de Mataró, donà el diumenje passat el nostre estimat amic y col·laborador Ignaci Bó y Singla, una notabilíssima conferencia sobre el tema «Les crisis dels partits y els moviments socials».

Ab gran facilitat de paraula y claretat de concepte exposà els ideals y historia dels diversos partits polítics, religiosos, socials y econòmics espanyols, demostrant que la seva acció no ha sigut la que corresponia.

Tots els partits travessen una fonda crisis, inclús el federal, que per la virtualitat de les seves idees es el que li correspón una més forta organissació.

En cambi d'aixó, hi han avui grans aspiracions, condensades en la Solidaritat Catalana y en la Solidaritat obrera.

Aquella ha manifestat la seva potencia enderrocant el caciquisme y l'obreria preparantse fortament per lluitar en pró de les seves justes reivindicacions.

No sols en aquesta forma es com s'ha manifestat les grans aspiracions del poble; un cas purament local, com el de presupost de cultura a Barcelona, ha donat lloc a que tots els elements verament autonomistes y progressius s'hagin unit per fer que sigui respectada la voluntat popular, representada per la majoria del seu Ajuntament.

Elogia els principis autonomistes y democràtics y expressà la creencia de que poden morir els vells partits, quan els seus ideals venen a integrar l'esperit d'un poble que vol la llibertat y la justícia social.

En aquest concepte recomanà l'organissació del partit, y més qu'aixó l'integritat de les idees y la difusió de les mateixes, esperant la seva transfusió a la massa general del poble per implantar-les.

Acabà fent una eloqüent excitació a la joventut federal per que trevallí per la llibertat dels ciutadans, l'autonomia dels pobles, la federació de les nacions y la justícia social econòmica.

Una entusiasta ovació coronà les seves derrereres paraules.

El President de la Joventut Federal endressà breus paraules d'agraïment al conferenciant y saludà als federals de Tarragona en la persona del nostre company Pere Redón que's trobava present en aquell acte, qui correspongué saludant en nom dels federals tarragonins als de Mataró, els quals desde aquell moment considerava més que com a correligionaris, com amics y com a germans.

Hem sentit a dir que a Sabadell votaran com a representants de la regió catalana per assistir a la Assamblea Nacional Federalista, als següents senyors:

Francisco Pi y Arsuaga, Juliá Nougués, Pere Redón Serrà, Emili Folch Andreu, Joan Romeu Planas, Joaquím Salvatella, Juli Marial y Josep Llari.

Plecs y esquinsades

Diu un diari local:

«L'esfera del rellotje del campanar de

la iglesia del Caputxins está tan neta y enllumenada, que de nit no's veuen les xifres que senyalen les hores.»

Aixó y lo que deiem ja en un *plec*, dona l'exacte idea de lo qu'es el cronometre de la Plassa de Prim.

No hi hauria medi, Sr. rector de Sant Joan, de corretjir les anomalies d'aquell rellotje que té condemnat, per in *secula seculorum*, sembla, als pobres veïns del Port, a viure sempre a tres quarts de quinze? Llum y bona lletra.

A l'hora d'entrar en màquina el present nombre encare no s'ha rebut en aqua sta Direcció un sobre contenint original que ens va esser remès el dimecres de la present setmana desde Sant Feliu de Llobregat.

Ho posém en coneixement del Sr. Jorro pera que interessi *su busca y captura*.

A l'arcaldé de reial ordre de Barcelona, el poble, pels seus representants els regidors, li han fet justícia pel fet de suspendre el article quint del Pressupost de cultura que ab tant d'acert se va discutir y aprobar en la ciutat comtal.

Senyor, Pepet, diuen que «quan les barbes del veí vegis en perill...» etz.

Pero ca, no ens fém ilusions. El nostre Batlle de R. O. encare que senti ploure, no hi vol sentir d'aquella orella. *Ordeno y mando*.

L'home, diguis com vulguis, sempre será home.

No ab extranyesa, pero si ab horror hem llegit que en el poble de Karwis (Austria), un jesuïta, al administrar els Sants Sagraments a una dona, jesuïta també, la va violar.

En Benavente devia inventar alló de «todos somos unos» pera certa classe de gent solzament, veritat?

Tenen la paraula els deixebles del *padre Román y compañía*.

Solts y noves

Ab motiu d'esser avui la fira de la nostra ciutat, la Junta del Centre Federal ha organissat pera aquesta nit la celebració d'un extraordinari ball a gran orquesta.

Esperém que, com de costum, les sales d'aquella societat se veuran molt concorregudes ab motiu de la festa indicada.

A disposició del qui acrediti ser seus, es troben a l'Escola laica 31 cartutxos de casa pera carrega.

Per excés d'original hem tingut de retirar, ja compostos, uns versos de un estimat col·laborador y la secció de *Plecs y esquinsades*.

En el vinent nombre ho publicarem.

L'acreditada fabrica de calsat pera parvuls dels Srs. Cavallé y Marqués, sabem concórrer a l'Exposició Hispano-Francesa que tindrà efecte a la important ciutat de Saragossa.

Celebrariem que fos honorada ab algun premi.

Encara que no tinguem com a certa la nova, ja podem dir-la. S'están fent els treballs necessaris pera fundar en aquesta ciutat una «Associació Regionalista».

En l'esmentada entitat hi figuraran varies personalitats de la dreta del catalanisme y elements conservadors.

Endavant. Com mes serém, mes riurém.

Varis joves aficionats al divi art d'Orfèu han format una cobla titulada «Rondalla Tarraconense».

Els assaigs adelanten rapidament, essent d'esperar per la molta justesa ab qu'interpreten les diferents pessas del seu repertori, que'l próxim debut de la rondalla será un éxit.

Per fi el nostre Batlle s'ha recordat dels carrers dels port, fontlos regar dia per altre.

Alabat siga el... *recordansen* y que no sen descuidi més!

Pera aquesta tarda, a dos quarts de quatre, está convocat a Junta General extraordinaria el partit Federal.

Per excés d'original, ens veiem obligats a retirar pera'l próxim nombre, la ressenya de la brillant conferencia que'l doctor Diego Ruiz donà la setmana passada en la «Unió Democràtica Nacionalista». No obstant, podem adeiantar que tots els concórrents sortiren molt satisfets y van aplaudir entusiasticament al conferenciant.

En Nakens, el venerable periodista republicà domíminat pel motiu de l'atentat regi ha sigut indultat junt ab en Mata y Ibarra. Tofés les persones qu'estimen la llibertat, han celebrat moltíssim la dels tres indultats.

Ens veiem obligats a retirar un article que teniem escrit parlant d'aquest assumpte.

L'il·lustrat jove y particular amic nostre En Ricard del Arco, ha sigut nomenat jefe de l'Arxiu provincial de Huesca.

El felicitem sincerament y li desitjem molt acert en el seu important càrrec.

En breu donará una conferencia en el Centre Federal, el filòsof Dr. Diego Ruiz.

Ha visitat nostra Redacció el nombre 4 de *Cultura*, revista Pedagògica de Sabadell, (Barcelona), y que no desmereix en res dels anteriorment publicats. Conté nutrit text de noveles pedagògiques y assumptes científics, fent indispensable dita revista a quants se interessin per les qüestions de ensenyansa en particular y quant afecta al saber humà en general.

Hem rebut el número 312 de la important revista *Pedagogia Racional* que publi el nostre estimat col·laborador En Ramón de P. Martorell Font, Director del «Colegi Model de Interns» de S. Feliu de Llobregat.

Conté escullit text dels Doctors Rodríguez Mendez y Queraltó, dels professors senyors Martorell, Vidal y altres. També porta notes d'art del nostre país. En Josep Sentís y varis gravats d'actualitat.

La part material no desdeix en res del text.

Secció oficial

Joventut Federal

A l'objecte d'engroixir la Biblioteca d'aquesta Joventut y poder proporcionar variada lectura als llegidors que's dignen concórrerhi, s'avis a als socis y a les persones amigues de la cultura, que s'admeteran totes les obres que's regalin, o que's dipositin mitjant sant rebut, ja siguin científiques, polítiques, literaries, històriques o del caràcter que creguin que mes poden contribuir a l'educació de l'intel·ligencia.

La Junta de la Joventut restará agrada a tots quants se dignin col·laborar en aquesta obra de cultura popular.

Tarragona Maig de 1908.—El Bibliotecari, Ramón Pié.

CLÍNICA Y CONSULTORI

PERA LES ENFERMETATS DE LA DONA
Vies urinaries, Cirujia operatoria, parts
electroterapia y análisis
micro-químico d'orina y productos
patològics

BAIX LA DIRECCIÓ DEL

Doctor Rabadá

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Doctor Fargas y Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta: De 10 a 12 y de 5 a 7.—Pera obrers, de 7 y mitja a 8 y mitja nit.—Pera'ls pobres, franca, los dilluns, dimecres y dissabtes de 12 y mitja a 1 y mitja.

Rambla Castelar, 31, principal

Tipografia Tarraconense, Méndez Núñez, 5

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

IBARRA Y COMPANYIA Societat en comandita

SEVILLA

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Aguilles, Almeria, Málaga, Cádiz, Sevilla, Bonanza, Huelva, (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina), Vigo, Marin, Villagarcia, Carril, Corunya, Ferrol, Rívadeo, Gijón, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes, Sant Sebastiá, Bayona y Burdeus.

Servei ràpid eventual pera l' Nord d' Espanya, ab escala en els ports de Valencia, Alacant, Málaga, Cádiz, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbao.

S' admet càrrega y passatger a preus reduïts.

Sortirà d' aquets port el pròxim dijous el magnífic vapor espanyol

Cabo San Vicente

de 2.500 tonèlades, capitá Juan Zarrazua. Admetent càrrega y passatgers pera 'ls esmentats ports.

Consignatari a Tarragona:

En **MARIÁN PERES**

CARNICERIA

DE

JOSEP RIBAS

Carn fresca de bou, moltó y anyell. Se serveixen tota classe d' encàrrecs y provisions.

Cosdel Bou, nom. 12. - TARRAGONA

PASTISSERIA Y COLMAT

SARAH BERNHARTD

DE

LLUIS RIOLA

Gran laboratori de rebosteria y tota classe de pastells pera bodes, bateigs, etc. - Complet, assortit en capsets especials pera bombons. - Objectes de luxe, xampans vins y licors del país y de l' extranger.

Sant Agustí, 19. - Tarragona

FABRICA DE BRAGUERS

Y DE

Aparells ortopédics (trencats)

Son molts els que venen braguers pero molt pocs els que 'n saben construir. Costa molt colgar un braguera, pero mes encare saberlo construir, puig avans de colgarlo ha es indispensable saberlo construir perque sense la ciencia y practica de construcció mal se pot adquirir la de colocació.

No us deixeu atraure per aqueixos aplicadors de braguers que desconeixent per complet llur construcció, anuncian la radical curació de les hernies o trencadures.

EL BRAGUER ARTICULADOR-REGULADOR sistema Montserrat, es el mes practic y me lenn pera la retenció o curació de les hernies per cròniques y rebelds que siguin.

Grans existencies de braguers patits de goma pera la radical curació de les hernies congénites o de l' infancia y tot lo que 's refereix a Cirugia y Ortopedia.

Casa Montserrat, Unió, 34. - Tarragona

DISPONIBL E

BODEGA VINÍCOLA

DE

DALMAU Y NIN

Especialitat en vins de taula, País y generosos a preus módics. Unic diposit a Tarragona dels acreditats vins dels magatzems de Xerez Sanchez Romate, els quals s' expendran a preus sumament econòmics.

SE SERVEIX A DOMICILI

Telefon nom. 67.

3, S. Agustí, 3. - Tarragona

GRAN FABRICA DE CALSAT

PERA PÁRVULS

DE

CAVALLÉ Y MARQUÈS

CASA FUNDADA EN 1889

Afores de S. Francesc, 94. - TARRAGONA

PALLEJÁ FOTOGRAF

UNIÓ, 18

Casa fundada en 1863

Edifici construït exprofés pera fotografia

Reproduccions, ampliacions, postals, etc. y tota mena de treballs pels procediments moderns mes perfeccionats.

LA JOYA DEL CENTRO

DE

JOSEP RIOLA

22, Rambla de Castelar, 22. - TARRAGONA

Vins de taula, Priorats, Rancis y Generosos. - Oli pur de oliva. - Gran assortit d' ampelles de licors y aguardents de superior calitat a preus molt econòmics. Xampany desde 3 a 10 pessetes l' ampolla.

SE SERVEIX A DOMICILI

AIGUES Y SALS DE MEDIANA DE ARAGON

Aigua mineral-natural purgant. - Preu de la ampolla 1 pesseta.

Sals naturals purgantes, depuratives, diuretiques, aperitives, lacsantes, obtingudes per evaporació expontània de l' Aigua de Mediana de Aragón. - Preu del frasc 2 pessetes.

Capseta Ideal La millor purga a l' alcans de tothom. - Cada capseta conté 25 grams de Sals Naturals, Purgantes de Mediana de Aragón; dosis més que suficient pera una purga: Preu 25 céntims la capseta.

Sals Naturals perfumades al Thymol pera loció y bany. Sulfatades-sódiques, obtingudes per evaporació espontània de l' Aigua de Mediana de Aragón.

Pots de 1 1/2 kilo, 3'50 pessetes; 1 kilo, 6 pessetes

Barrils pera 3 banys, 12 ptes.; 5 banys, 15 ptes.; 7 banys, 18 ptes.

Tolietto intimo de les senyores. Irrigacions vaginales y rentats vulvars ab la solució de les Sals Thymolades, son lo millor remey y més eficas desinfectant pera prevenir y curar les afeccions de l' aparell genital femeni.

CAPSETA SALUS, contenint 6 paquets pera 6 irrigacions, 1 pesseta.

Sals del Pilar pera preparar la més estomacal y econòmica Aigua de Taula. Sens rival en les afeccions del paidor, fetge, ronyons y ventrell. Caixa de 10 paquets pera 10 litres d' aigua: 1 pesseta.

Unic diposit en aquesta provincia: P. REDON. Plassa d' Olozaga, 10, entressol, TARRAGONA